

фандрайзинг, кросс-медійные-проекти, имеющие свою специфику и особенности применения в социальной сфере.

Ключевые слова: PR, PR-технологии, социальная сфера, Big Data, спичрайтинг, фандрайзинг, кросс-медійные-проекти.

Soroka O. The Essential Characteristics of the Innovative PR-Technologies in the Social Sphere

The article presents various scientific approaches to the definition of public relations that is an art and social science of the analysis of trends in society; actions and measures aimed at increasing the organization's popularity and prestige; a management function that helps organizations achieve effective relationships with different types of audiences; a kind of marketing; non-profit relations with the public. It is presented the essence of PR-technologies that are related to social technologies, the methods of collecting, processing and transmitting data are widely used for obtaining information and informing the public about the state of an object, process or phenomenon. It is presented the essential characteristics of the innovative PR-technologies based on Big Data, speechwriting, fundraising, cross-media projects with their particular characteristics and peculiarities of application in the social sphere. It is established that fundraising involves the search for sponsorship funds for the implementation of social programs and projects united by a common idea. Cross-media projects contribute to meeting the spiritual and social needs of the public – in recognition, socialization, self-realization. Speechwriting focuses on the individual consulting on the organizing public speaking. Big Data allows you to capture large volumes of data for the classification and monitoring of various groups of the public and their characteristics, which can be quickly systematized using software not only based on commonly accepted features, but also on the special interests.

Key words: PR, PR-technologies, social sphere, Big Data, speechwriting, fundraising, cross-media projects.

Стаття надійшла до редакції 23.09.2017 р.

Прийнято до друку 24.11.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Прошкін В. В.

УДК 378.3.013.42-057.874:316.614.5

А. В. Тадаєва

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО ГАРМОНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ МЕДІАСОЦІАЛІЗАЦІЇ

Становлення інформаційної цивілізації спровокувало актуалізацію ролі нових медіа (інтерактивні радіо, телебачення, мобільна телефонія та

інтернет) у процесі соціалізації. На сьогодні медіапростір включає в себе різноманітні аспекти буття: дозвілля, комунікація, освіта, праця тощо. Нові медіа стали одним із найпотужніших засобів соціокультурного розвитку суспільства загалом і процесу соціалізації особистості зокрема й суттєво впливають на зміну пріоритетів і співвідношення інститутів соціалізації. Людина інформаційного суспільства є активним користувачем нових медіа, аби постійно бути зі світом на «зв'язку». Однак особистості, яка не має можливості постійно користуватися новими медіа може загрозувати маргіналізація. Отже, постає необхідність у фахівці, який би допомагав людям у процесі медіасоціалізації. Виходячи із цього нагальності набуває підготовка фахівців соціальної сфери, які враховуватимуть: роль нових медіа у процесі життєдіяльності та процесі соціалізації особистості; неоднозначність впливів нових медіа на фізичний, психічний та соціальний розвиток людей різного віку; а також використовуватимуть відповідні знання та вміння щодо гармонізації процесу медіасоціалізації з метою розвитку на високому рівні соціальності соціальних суб'єктів.

Теоретичний дискурс проблеми Інформаційного суспільства розкрито в працях зарубіжних (Д. Белл, Ж. Бодрійяр, К. Райда, О. Тоффлер, Ф. Уебстер та інші) та вітчизняних (І. Александров, О. Ожеван, В. Шейко та інші) учених. Фундаментальні положення процесу соціалізації розглядають М. Галагузова, І. Зверева, А. Капська, Л. Коваль, Л. Міщик, А. Мудрик, А. Реан, С. Харченко, С. Хлеб'як та інші; особливості соціалізації людини в інформаційному суспільстві досліджують О. Волошенюк, А. Мудрик, В. Плешаков, А. Рижанова та інші. Розгляд медіа як визначального складника соціалізації дитини зумовив звернення до наукових робіт О. Кудашкіної, О. Петрунько, Н. Уголькова та інших. Виділенню сутнісних положень медіаосвіти присвячені праці В. Колесниченко, А. Левицька, Г. Михальова, Р. Сердюков, А. Федоров та інші. Вивченням специфіки підготовки фахівців – соціальних педагогів займаються О. Безпалько, Р. Вайнола, К. Дубровіна, І. Зверева, А. Капська, Л. Коваль, Н. Максимовська, С. Марченко, Г. Лактіонова, В. Поліщук, А. Рижанова та інші.

Однак, на нашу думку, наразі бракує ефективної системи вдосконалення підготовки фахівців соціальної сфери, які здатні підвищити позитивні та нівелювати негативні аспекти медіасоціалізації. Відтак метою статті є визначення напрямів удосконалення підготовки фахівців соціальної сфери до гармонізації процесу медіасоціалізації. Для цього вирішимо такі завдання: схарактеризувати можливості здійснення гармонізації медіасоціалізації фахівцями соціальної сфери; окреслити перспективи фахової підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до означеного процесу.

Для презентації авторської позиції щодо виділених завдань необхідно означити специфічну роль нових медіа у процесі соціалізації

та навести основні аспекти розуміння соціалізації в інформаційному суспільстві.

По-перше, вже не викликає сумніву, що становлення інформаційної цивілізації вплинуло на оновлення та збільшення ролі нових медіа у процесі соціалізації особистості. Нові медіа як сучасні засоби доступу до інформації, дають можливість кожній людині самостійно формувати власний сучасний інформаційний простір, в якому вона живе, шляхом підбору та блокування відповідних медіатекстів. Крім того, нові медіа представляють можливість індивіду висвітлити реакцію, оприлюднити власні знання, досвід, уміння, навички, тим самим представивши себе «всім», що дає можливість особистості відчувати себе частиною того, що відбувається у соціальному середовищі.

По-друге, науковцями виділено нові складники соціалізації – медіасоціалізацію та кіберсоціалізацію. Сутність медіасоціалізації вивчають О. Волошенюк [1], В. Іванов [1], О. Петрунко [3] та інші; особливості кіберсоціалізації розкривають В. Плешаков [4], М. Угольков [5] та інші. Розглядаємо під медіасоціалізацією невід’ємну складову процесу соціалізації особистості у сучасному інформаційному просторі оновленого суспільства; а під кіберсоціалізацією розуміємо складову медіасоціалізації, яка забезпечує соціальний розвиток людини у віртуальному середовищі (Інтернет середовище). Крім того, кіберсоціалізація є частиною медіасоціалізації, яка у свою чергу являється складовою процесу соціалізації людини в інформаційному суспільстві. Необхідно зауважити, що саме кіберсоціалізація є принципово новою складовою соціалізації в інформаційному суспільстві, яка впливає на підвищення ролі медіасоціалізації та оновлення традиційної: через родину, систему освіти, заклади культури, громадські організації.

По-третє процес медіасоціалізації може протікати з відмінною успішністю на різних вікових етапах (дитинство, молодість, дорослість та третій вік). Так у дітей не виникає потреби адаптуватися до нових умов інформаційного суспільства, оскільки вони народили в ньому. Дітям не потрібно прикладати зусиль для того аби адаптуватися до сучасного інформаційного простору, адже він для них є природнім, вони не знають іншого, тому з легкістю сприймають всі технічні новинки й без складнощів їх використовують, але у них відсутній реальний соціальний досвід і в силу вікових особливостей (довірливість, доброта тощо) люди з недобрими намірами (шахраї, педофіли) можуть користуватися цим, крім того використання нових медіа може розвинути у дитини невинуватну агресію, залежність від комп’ютерних ігор або Інтернету; образи, які пропагують нові медіа стимулюються ранню зацікавленість дітей статевим життям тощо.

Молодь являється найактивнішими користувачами нових медіа, сучасний інформаційний простір молоді люди сприймають як продовження соціальної реальності. Сучасність вимагає від молоді мати

постійних доступ до сучасного інформаційного простору для отримання інформації. Крім того, переважна більшість комунікації молоді відбувається саме в сучасному інформаційному просторі (соціальні мережі), нові медіа надають небачену до сьогодні можливість при невагомих зусиллях отримати популярність (за рахунок ведення блогів, оприлюднення власних фотографій тощо). Але надмірне користування новими медіа може негативно позначитися на фізичному, психічному та соціальному здоров'ї користувачів. Так, сайт новин Корреспондент.net сповіщає, що окрім інтернет залежності, залежності від онлайн-ігор існують нові – кіберходрія (впевненість в тому, що у користувача наявна хвороба, про яку він дізнався з нових медіа), кіберхвороба (запаморочення, нудота при взаємодії з деякими ІКТ), «Ефект Google» (користувач впевнений в тому, що знання не потрібні, оскільки вся інформація знаходиться на відстані декількох кліків), номофобія (страх залишитися без мобільного телефону), синдром фантомного дзвінка (слухові чи моторні галюцинації) [6].

Дорослим людям в силу психовікових особливостей складніше, на відміну від молоді, адаптуватися до умов інформаційної цивілізації загалом та до нових медіа зокрема. Сучасний інформаційний простір розширює професійні можливості дорослих. Крім того, зріле покоління із задоволенням використовує нові медіа не лише у професійній сфері, а і у житті, задовольняючи потреби у спілкуванні, дозвіллі, самоосвіті тощо.

Люди похилого віку мають ускладнення адаптаційних процесів і їм складно адаптуватися до нових медіа. Люди третього віку є носіями загальнолюдських цінностей, а в умовах актуалізації нових медіа, як найдоступнішого засобу долучення до інформації, їх роль нівелюється, оскільки всю інформацію можна знайти в сучасному інформаційному просторі. Тому людям похилого віку, за умови невикористання нових медіа, загрожує маргіналізація.

Таким чином, сучасні умови життя вимагають від людини постійно мати доступ до сучасного інформаційного простору, аби бути «на хвилі», за умови коли людина не має можливості, за різних обставин (не уміння користуватися новими медіа, економічна неспроможність придбати сучасну техніку для доступу до нових медіа) перманентно бути онлайн зі світом їй загрожує маргіналізація.

Виходячи із сказаного вище нагальності набуває підготовка фахівців, одним із напрямів роботи якого була б гармонізація процесу медіасоціалізації. На нашу думку, цим спеціалістом є саме фахівець соціальної сфери, оскільки саме ці фахівці відіграють провідну роль у соціальному становленні соціальних суб'єктів та створенні сприятливих умов для їх соціалізації, саме вони виступають джерелом цілеспрямованої соціально-вихованої діяльності в дошкільних навчальних закладах, загальноосвітніх навчальних закладах, соціальних службах, територіальних центрах тощо. Проте для цього фахівці соціальної сфери мають володіти на високому рівні не лише знаннями,

уміннями та навичками розвитку соціальності, а також формами та методами гармонізації (підвищення рівня позитивних, нейтралізацію або зменшення рівня негативних) соціально-виховних впливів сучасного інформаційного простору.

Одним із засобів гармонізації процесу медіасоціалізації є медіаосвіта. Згідно з Концепцією впровадження медіаосвіти в Україні: «медіаосвіта – частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій» [2].

Вважаємо, що доцільним є внесення змін у план підготовки фахівців соціальної сфери, тобто вважаємо можливим додати до переліку вибіркових профорієнтованих дисциплін таку, яка б відповідала завданню підготовки майбутнього фахівця до гармонізації процесу медіасоціалізації. На основі вищевикладених положень нами було розроблено курс «Медіасоціалізація особистості».

Перед фахівцем соціальної сфери стоїть задача допомогти кожній особистості незважаючи на вік, стать, економічне положення та соціальний статус у процесі соціалізації, в тому числі і медіасоціалізації. Виходячи із цього вважаємо, що метою курсу має бути – усвідомлення студентами специфіки соціалізації в інформаційному суспільстві, сформувані вміння та навички щодо гармонізації процесу медіасоціалізації. Вважаємо, що до завдань курсу можна віднести: усвідомлення студентами змін у процесі соціалізації під впливом соціокультурних особливостей інформаційного суспільства; розгляд майбутніми фахівцями генезису та сутності основних категорій пов'язаних з соціалізацією в інформаційному суспільстві (інформаційно-комунікативні технології, сучасний інформаційний простір, нові медіа, кіберсоціалізація, медіасоціалізація, медіаосвіта); розширення знань майбутніх фахівців щодо явища медіасоціалізації; усвідомлення специфіки зарубіжного досвіду регулювання процесу соціалізації в сучасному інформаційному просторі; опанування здатності вирішення проблем пов'язаних з процесом медіасоціалізації особистості; оволодіння формами та методами гармонізації соціалізації в інформаційній цивілізації; формування вміння критичного аналізу медіатекстів.

У процесі вивчення дисципліни студенти ознайомляться з якісними змінами у процесі соціалізації в умовах інформаційного суспільства; специфікою впливу нових медіа на фізичний, психічний та соціальний розвиток соціальних суб'єктів на різних вікових етапах; дізнаються про підвалини соціального виховання в інформаційному суспільстві; ознайомляться з основними положеннями міжнародної та вітчизняної законодавчої бази дотичної до регулювання діяльності в сучасному

інформаційному просторі; визнають особливості регулювання процесу медіасоціалізації за кордоном; специфіку соціально-педагогічного вирішення проблем пов'язаних з процесом медіасоціалізації людей різних вікових категорій; особливості інтерактивних методів дотичних до гармонізації процесу медіасоціалізації; сутність та зміст медіаосвіти, як засобу медіасоціалізації.

До умінь, які мають опанувати майбутні фахівці соціальної сфери відносимо: вміння самостійно та вільно орієнтуватися в теоретичних засадах соціалізації в інформаційному суспільстві; критичного оцінювання впливу нових медіа на особистості на різних вікових етапах; визначати специфіку соціального виховання в соціокультурних умовах інформаційного суспільства; вміння застосовувати знання основних положень законодавчих актів, які регламентують діяльність в сучасному інформаційному просторі; адаптувати зарубіжний досвід гармонізації процесу медіасоціалізації; визначати напрями та зміст соціально-педагогічної діяльності щодо управління медіасоціалізацією різновікових соціальних суб'єктів; підбирати та адаптувати ефективні соціально-виховні методи дотичні до гармонізації медіасоціалізації.

На основі вказаних вище знань та умінь отриманих під час вивчення курсу «Медіасоціалізація особистості» майбутні фахівці мають оволодіти навичками критичного аналізу медіатекстів; розробки програм регулювання процесу медіасоціалізації різновікових соціальних суб'єктів; застосування соціально-виховних методів гармонізації процесу медіасоціалізації; складання рекомендації щодо поведінки у нових медіа. В процесі вивчення курсу «Медіасоціалізація особистості» майбутні фахівці соціальної сфери мають опанувати знання, вміння та навички відповідно до тем присвячених теоретичним основам соціалізації особистості в інформаційному суспільстві, впливу нових медіа на розвиток особистості у онтогенезі, специфіці соціального виховання в інформаційному суспільстві, знання вміння та навички щодо зарубіжного досвіду соціально-виховних впливів на процес медіасоціалізації, відносно напрямів та змісту регулювання процесу медіасоціалізації, форм та методів регулювання процесу медіасоціалізації.

Крім того, під час вивчення дисципліни студенти мають опанувати методи роботи пов'язані з новими медіа, а саме: вебінар, візуалізація, віртуальна екскурсія, віртуальний колаж, віртуальний майстер-клас та ін.

Вважаємо, що за умови вивчення курсу «Медіасоціалізація особистості», майбутні фахівці соціальної сфери отримають знання, вміння та навички потрібні для гармонізації процесу медіасоціалізації людей різного віку.

Таким чином, професійна підготовка фахівців соціальної сфери до здійснення гармонізації процесу медіасоціалізації має відбуватися за рахунок внесення до переліку вибіркових профорієнтованих дисциплін ще однієї – «Медіасоціалізація особистості». Перспективою подальших

досліджень є вивчення ефективності запропонованого курсу, удосконалення змісту та форм навчання в залежності від результатів та розробка нових форм та методів практичної роботи.

Список використаної літератури

- 1. Іванов В.** Медіаосвіта та медіаграмотність : короткий огляд / В. Іванов, О. Волошенюк, Л. Кульчинська. – К. : АУП, ЦВП, 2011. – 58 с.
- 2. Концепція** впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua>. – Заголовок з екрана.
- 3 Петрунько О.** Діти і медіа: соціалізація в агресивному медіа середовищі : монографія / О. Петрунько. – Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2010. – 480 с.
- 4. Плешаков В. А.** Теория киберсоциализации человека : монография / В. А. Плешаков ; под общ. ред. А. В. Мудрика. – М. : МПГУ ; Homo Cyberus, 2011. – 400 с.
- 5. Угольков Н. В.** Влияние интернета на социализацию старших школьников / Н. В. Угольков // Историческая и социально-образовательная мысль. – 2012. – № 4. – С. 173–174.
- 6. Facebook-депрессия** и эффект Google. Восемь новых психических недугов из-за Интернета и гаджетов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://korrespondent.net>

Тадаєва А. В. Вдосконалення підготовки фахівців соціальної сфери до гармонізації процесу медіасоціалізації

У статті висвітлено основні трансформаційні аспекти процесу соціалізації під впливом становлення інформаційного суспільства. Представлено інноваційні складові соціалізації в інформаційному суспільстві – кібер- та медіасоціалізацію, та виділено їх специфіку. Обґрунтовано необхідність у спеціалістах, які б супроводжували особистість у процесі медіасоціалізації – фахівцях соціальної сфери. Висвітлено авторську позицію щодо можливості впровадження у процес підготовки спеціалістів соціальної сфери курсу «Медіасоціалізація особистості». Представлено основні положення курсу: мету викладення дисципліни, тематичний план, а також представлено знання, вміння та навички, які мають опанувати студенти під час вивчення дисципліни.

Ключові слова: соціалізація, медіасоціалізація, гармонізація, підготовка, фахівці соціальної сфери.

Тадаева А. В. Усовершенствование подготовки специалистов социальной сферы к гармонизации процесса медиасоциализации

В статье освещены основные аспекты процесса социализации под влиянием становления информационного общества. Представлены инновационные составляющие социализации в информационном обществе – кибер- и медиа- и выделено их специфику. Обоснована необходимость в специалистах, которые сопровождали личность в процессе медиасоциализации – специалистах социальной сферы.

Представлена позиція относительно можливості впровадження в процес підготовки фахівців курсу «Медіасоціалізація особистості». Представлені основні положення дисципліни: мета вивчення, тематичний план, також представлені знання, вміння та навички, якими повинен володіти студент в результаті вивчення дисципліни.

Ключевые слова: соціалізація, медіасоціалізація, гармонізація, підготовка, фахівці соціальної сфери.

Tadayeva A. Improving the Training of Specialists in the Social Field to Harmonize the Process of Media Socialization

The article substantiates the necessity of training specialists of the social field to harmonize the process of media socialization.

The article highlights the main transformational aspects of the socialization process under the influence of the information society formation. It represents and highlights the specificity of the innovative components of socialization in the information society - cyber socialization and media socialization. The adaptation possibilities of people of different ages (childhood, youth, maturity, old age) to new media are described, as well as possible positive and negative influences of new media on personality in ontogenesis.

Necessity of specialists which accompany a person in the process of media socialization - specialists of the social field is substantiated. It highlights the author's position on the possibility of introducing into the process of preparing specialists in the social field, namely, in the section of selective profession-oriented disciplines the course "Media socialization of the individual". The main aspects of the course are presented - the purpose of the discipline, the thematic plan of the course, and the knowledge, skills and abilities that students must master during the study of the discipline "Media socialization of the individual".

Key words: socialization, media socialization, harmonize, training, specialists in the social field.

Стаття надійшла до редакції 18.09.2017 р.

Прийнято до друку 24.11.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Караман О. Л.